แบบจำลองการสอนจุลภาคเรื่อง "ทักษะการถามอย่างไตร่ตรอง"

นายสุพิทย์ กาญจนพันธุ์

003479

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

I 18010751

A MICROTEACHING MODEL ON "EFFECTIVE QUESTIONING SKILLS"

Mr. Supit Karnjanapun

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Audio-Visual Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

1975

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ .....ประธานกรรมการ

.....กรรมการ

.....กรรมการ

.....กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ประศักดิ์ หอมสนิท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แบบจำลองการสอนจุลภาค เรื่อง "ทักษะการถามอย่างได้ผล"

ชื่อ นายสุพิทย์ กาญจนพันธุ์ แผนกวิชา โสตทัศนศึกษา

ปีการศึกษา 2517

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างแบบจำลองการสอนเรื่อง ทักษะการถามอย่างได้ผล ในการสอนในรูปของเทปบันทึกภาพขนาด $\frac{1}{2}$ นิ้ว ให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกทักษะการสอนของครูและนิสิตฝึกสอนที่ใช้การสอนแบบจุลภาคเป็นหลักในการฝึกทักษะการสอนแบบต่าง ๆ

2. เพื่อสร้างคู่มือการฝึกทักษะการถามอย่างได้ผลสำหรับนิสิตและอาจารย์นิเทศก์สำหรับใช้คู่กับแบบจำลองการสอนที่สร้างขึ้น

3. เพื่อวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบจำลองการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม

การดำเนินการ

1. ศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนแบบจุลภาคโดยเน้นทักษะการถามอย่างได้ผล

2. กำหนดและสร้างตัวแบบจำลองการสอนในรูปของเทปบันทึกภาพขนาด $\frac{1}{2}$ นิ้ว ขาวดำ

3. แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ท่าน รับรองคุณภาพของแบบจำลองการสอนในแง่ของประโยชน์และความเชื่อถือได้

4. หาประสิทธิภาพของแบบจำลองการสอนที่สร้างขึ้น โดยการนำข้อทดสอบที่สร้างขึ้นเองโดยวิเคราะห์หาความยากง่ายและอำนาจจำแนกแล้ว เรื่อง การถามอย่างได้ผล ไปทดสอบกับนิสิตครุศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ที่เรียนวิชาพฤติกรรมการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา จำนวน 30 คน โดยการสุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินผลครั้งแรก 10 วันต่อมานำเทปบันทึกภาพ

แบบจำลองการสอนมาเปิดเล่นกลับให้นิสิตกลุ่มเดิมดู หลังจากแสดงทักษะการสอนจบลง นำข้อทดสอบชุดเดิมมาทดสอบเพื่อประเมินผลครั้งหลัง หาค่าความแตกต่างของความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยการทดสอบค่า ที (t-test)

ผลการวิจัย

1. คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณารับรองคุณภาพของแบบจำลองการสอนว่าโดยเฉลี่ยทั้งเนื้อหา ทักษะการสอนและเทคนิคการถ่ายทำอยู่ในเกณฑ์ดี

2. คะแนนการทดสอบโดยเฉลี่ยของนิสิตก่อนและหลังการทดลองใช้แบบจำลองการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ นิสิตที่ชมเทปบันทึกภาพแบบจำลองการสอนแล้วมีความรู้เกี่ยวกับการถามอย่างได้ผลเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. วิจัยเพื่อติดตามผล และการทดสอบประสิทธิภาพของแบบจำลองกับนิสิตฝึกสอน 2 กลุ่ม คือกลุ่มควบคุมให้ทำการฝึกสอนในชั้นเรียนปกติ อีกกลุ่มหนึ่งให้ฝึกทักษะการสอนจากแบบจำลองทักษะการสอนจุลภาค ว่าทั้งสองกลุ่มมีพัฒนาการในการสอนแตกต่างกันหรือไม่

2. ควรจะได้มีการจัดตั้งคลินิคการสอนแบบจุลภาคในสถาบันฝึกหัดครูเพื่อช่วยเหลือครูประจำการ และนิสิตฝึกสอนที่มีปัญหาในการสอน

3. หาแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมเพื่อการใช้การสอนแบบจุลภาคปรับปรุงคุณภาพการสอนของครู และนิสิตฝึกสอน ในการสอนระดับชั้นต่าง ๆ

Thesis Title A Microteaching Model on "Effective Questioning Skills"

Name Mr. Supit Karnjanapun

Department Audio-Visaul Communication

Academic Year 1974

ABSTRACT

Purpose

The purpose of this study was three folds; (1) to construct a Microteaching Model on "Effective Questioning Skills" videotaped on a 1 inch reel and later duplicated on a $\frac{1}{2}$ inch. The potential uses of the model would be in the field of teachers training; (2) to develop the handbooks for student teachers and supervisors, and (3) to find the efficiency of the model.

Procedures

Precedures employed to achieve the objectives of the study consisted primarily of gathering information from relevant literature and research studies. A model script was written prior to videotaping on a 1 inch black and white videotape reel and later transfered to $\frac{1}{2}$ inch reel. After the videotape construction and the revision of the Microteaching Model, the Validating Committee was appointed to determine the quality of the model then, the Comprehensive tests of the model were constructed. By random

sampling 30 third year elementary major students were given the pre-tests before viewing the model. Ten days later, after viewing the model, the post-tests were given. The data was computed to find the significant difference at 0.01 level using t-test statistical technique.

Results

The quality of the microteaching model on "Effective Questioning Skills" was certified by the Validating Committee. The pre-test and post-test score yeilded the significant difference at the 0.01 level, indicating that the student teachers, who viewed the model had increased their skill in the Effective Questionning Skills.

Recommendations

1. A logical follow-up to this study could be an experiment to test the effectiveness of a skill model in any teacher training program. The control group would directly view live classroom lessons while the experimental group would recieve identical instruction via skill models.

2. Microteaching Clinic should be established in teacher training institutions to solve the teaching and learning strategies.

3. Strategies and Procedures in utilization of a skill model to increase the effectiveness of teacher training skill ought to be encouraged.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงมาได้เพราะได้รับคำแนะนำแนวทางของการวิจัยจากคณาจารย์หลายท่าน และความช่วยเหลือด้านการถ่ายทำเทปบันทึกภาพแบบจำลองการสอนจากเพื่อน ๆ นิสิต ในภาคอาจารย์ ท่านศาสตราจารย์สำเภา วรางกูร ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือด้านการวิจัย อาจารย์ประศักดิ์ หอมสนิท อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ได้ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ และตรวจร่างวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนจบ อาจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้แนะนำช่วยเหลือด้านการสร้างแบบจำลองการสอน อาจารย์สุภาพ วาดเขียน ได้แนะนำช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ศาสตราจารย์ ดร. จรูญทัศน์ พุกกะมาน ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์โรจนี จะโนภาษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิรมล สวัสดิบุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธีระชัย ปูรณโชติ อาจารย์รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ อาจารย์ ดร. อัจฉรา ประไพตระกูล อาจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์ คณะกรรมการพิจารณารับรองคุณภาพแบบจำลองการสอนจุลภาค และอาจารย์ยงสุข รัศมิมาศ อาจารย์ผู้สาธิตการสอน

อาจารย์รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัยฝ่ายประถม ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์อย่างดียิ่ง โดยแนะนำและอนุญาตให้อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์เลขา ปิยะอัจฉริยะ อาจารย์พิตรวัลย์ โกวิทวที และอาจารย์ดวงเดือน อ่อนน่วม มาเป็นอาจารย์ผู้สาธิตการสอน ทั้งยังได้อนุมัตินักเรียนชั้นประถมปีที่ 6/1 จำนวน 15 คน เข้าร่วมแสดงในการสร้างแบบจำลองการสอนด้วย

ด้วยความสำนึกในความกรุณาของคณาจารย์ และเพื่อนนิสิตทั้งมวลที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยสำเร็จลงด้วยดี ผู้เขียนขอจารึกความดีของท่านทั้งมวลไว้ ณ ที่นี้โดยทั่วถึงกัน

สุพิทย์ กาญจนพันธุ์

สารบาญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ... ... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ... ... ฉ

กิตติกรรมประกาศ ... ... ช

รายการตารางประกอบ ... ... ฌ

บทที่

1. บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวเนื่องหรือใกล้เคียงกับการวิจัยนี้ 6

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 19

ขอบเขตของการวิจัย 19

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยนี้ 20

นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้เป็นภาษาเทคนิค 20

2. การศึกษาเกี่ยวกับการสอนแบบจุลภาคและการถามอย่างได้ผล... ... 22

การลดช่องว่างระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ 22

ประวัติความเป็นมาของการสอนแบบจุลภาค 23

ความหมายของการสอนแบบจุลภาค... 26

การใช้การสอนแบบจุลภาคในขบวนการเรียนการสอน 27

องค์ประกอบของการสอนแบบจุลภาค 28

เทคนิคการใช้คำถามในการเรียนการสอน 31

การเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารในห้องเรียน 32

วิธีการตั้งคำถามของโสกราติส 32

บทที่ หน้า

3. วิธีดำเนินการวิจัย... 35

4. การวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล... 40

การวิเคราะห์ผล 40

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล 44

5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ 46

สรุปผลการวิจัย 46

ข้อเสนอแนะ 51

บรรณานุกรม 53

ภาคผนวก 58

ผนวก ก. 59

ผนวก ข. 79

ผนวก ค. 120

ประวัติการศึกษา 137

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่ หน้า

1. การประเมินผลการพิจารณาคุณภาพของแบบจำลองการสอน 41
2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการถามอย่างได้ผลแต่ละทักษะ 44

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย